

PRIEMONĖS „ECO-INOVACIJOS LT+“ (KVIETIMAS NR. 3) KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

1. Ar pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ planuojamai įsigyti įrangai yra taikomi apribojimai? Kokia įranga yra tinkama finansuoti?

Visa planuojama įsigyti įranga turi būti technologinės ekonominės inovacijos. Technologinės ekonominės inovacijos – tai naujų ar reikšmingai patobulintų produktų ir (arba) naujų ar reikšmingai patobulintų technologinių procesų diegimas įmonėje.

Produktų, kuriuos gaminant taupomi gamtos išteklių ir (ar) žaliavos, gamyba turi būti susijusi su (bent viena sąlyga):

- žaliavų, turinčių kenksmingų medžiagų, pakeitimu: esamų žaliavų ir (arba) papildomų medžiagų pakeitimu mažiau kenksmingomis arba pakartotinai panaudojamomis medžiagomis arba naudojimu tokių papildomų medžiagų, kurių poveikis procesui yra ilgesnis, t. y. suvartojama mažiau medžiagų;
- gaminio pakeitimu (taikant ekologinio projektavimo principus): gaminio savybių modifikavimu, paliekant jo įprastines funkcijas, siekiant sumažinti gaminio neigiamą poveikį aplinkai jo viso būvio ciklo metu;
- atliekų antriniu panaudojimu: gamybinių atliekų panaudojimu gamybiniuose procesuose arba kitiems naudingiems tikslams;
- naujojo produkto gamyba iš atliekų.

Technologiniai procesai, kuriuos įdiegus mažėja neigiamas poveikis aplinkai ir (ar) tausojami gamtos išteklių (turi būti bent viena sąlyga):

- proceso modernizavimas (optimizavimas) siekiant sumažinti neigiamą poveikį aplinkai ir (ar) tausoti gamtos išteklius;
- įrangos pakeitimas: esamos įrangos modifikavimas, kurį atlikus bus pagerintas proceso efektyvumas bei sumažinta tarša;
- technologijos pakeitimai: technologijos, apdorojimo procesų pakeitimas ir (ar) šių pasiūlymų sintezė siekiant, kad procesų metu sumažėtų tarša bei gamtos išteklių sąnaudos.

Grindžiant technologines ekonominės inovacijas per reikšmingai patobulintų technologinių procesų diegimą pagal Aprašo 59.8 punktą įmonei turi būti taikomas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimas dėl oro taršos/vandens taršos/atliekų susidarymo ar Taršos leidimas dėl oro taršos/vandens taršos bei LVPA kartu su paraiška pateikiami šie ir kiti Aprašo 59.8 punkte įvardinti dokumentai.

Taip pat projektas turi atitikti investicijos sąvoką, pateiktą Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje – investicija į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusį su naujos įmonės kūrimu, esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu keitimu.

2. Kokios transporto priemonės yra tinkamos finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“?

Pagal priemonės „Eco-inovacijos LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašą tinkamos finansuoti yra tikslinės transporto priemonės, kurios skirtos gamybinei veiklai vykdyti.

Transporto priemonės, kurios yra skirtos žaliavų tiekimo, produktų transportavimo, keleivių vežimo ir kitoms veikloms vykdyti (pvz., sunkvežimiai, traktoriai, priekabos ir pan.), o ne tiesiogiai gamybinei veiklai vykdyti, nebus tinkamos finansuoti.

Transporto priemonių (elektrinių, savaeigių autobusų) įsigijimas ir susijusios infrastruktūros diegimas nėra tinkami finansuoti.

3. Ar paraiškas pagal šią priemonę gali teikti paslaugų įmonės?

Taip, tačiau tiek paslaugų, tiek gamybos įmonė turi atitikti priemonės „Eco-inovacijos LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus – visa planuojama įsigyti įranga turi būti technologinės ekoinovacijos. Technologinės ekoinovacijos – tai naujų ar reikšmingai patobulintų produktų ir (arba) naujų ar reikšmingai patobulintų technologinių procesų diegimas įmonėje.

4. Ar taikomi apribojimai pareiškėjams pagal jų vykdomą veiklą (pvz. statybų, šilumos gamybos, medienos apdirbimo ir pan.)?

Apribojimų pagal nurodytas vykdomas veiklas nėra. Neremtini sektoriai yra šie:

- žuvininkystės ir akvakultūros sektorius, kuriam taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1379/013;
- pirminės žemės ūkio produktų gamybos sektorius (Sutarties dėl ES veikimo I priede nurodyti produktai);
- tabako ir tabako gaminių gamyba, perdirbimas ir prekyba;
- alkoholio pramonė;
- pieno sektorius;
- anglių sektorius;
- laivų statybos sektorius;
- sintetinių pluoštų;
- transporto sektorius, taip pat susijusi infrastruktūra;
- elektros energijos gamyba, paskirstymas ir infrastruktūra.

5. Ar galima projekte numatyti diegti technologinį procesą (siekiant mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir (ar) tausoti gamtos išteklius), įsigyjant tam reikiamą įrangą, jei įmonė neturi TIPK leidimo (teisės aktai įmonei nereikalauja turėti TIPK leidimą)?

Projekte numatant diegti technologinį procesą yra privaloma kartu su paraiška pateikti TIPK leidimą ar Taršos leidimą dėl oro taršos/vandens taršos/atliekų susidarymo. Jei įmonė tokių leidimų neturi, vadinasi projekte technologinių procesų diegimas/tobulinimas nėra galimas.

6. Jei projekte numatyta diegti technologinį procesą dėl oro taršos mažinimo, ar kartu su paraiška privaloma pateikti ir TIPK leidimą, ir Taršos leidimą dėl oro taršos?

Ne, kartu su paraiška turi būti pateiktas arba TIPK leidimas, arba Taršos leidimas, priklausomai nuo to kuris leidimas įmonei yra taikomas.

7. Projekte numatyta diegti technologinius procesus ir mažinti atliekų susidarymą. Ar norint gauti prioritetinius balus reikia pateikti visus tris Apraše nurodytus dokumentus, ar užtektų ir vieno iš jų, pavyzdžiui, atliekų susidarymo apskaitos metinę ataskaitos?

Privaloma pateikti visus Aprašo 59.8.3 punkte nurodytus dokumentus:

- galiojančio TIPK leidimo kopiją;
- atliekų susidarymo apskaitos metinę ataskaitą, rengiamą vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“;
- užpildytą atliekų susidarymo apskaitos žurnalą, kurio elektroninę formą (Excel formatu) galima rasti Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje <http://atliekos.gamta.lt/cms/index?rubricId=822d583c-fc7a-4149-99aa-e51dc9f8fe8d>.

8. Aprašo 17.3 punkte nurodyta, kad <...> projekte turi būti numatyta gaminti bent vieną produktą, kurį gaminant taupomi gamtiniai išteklių ir (ar) žaliavos. Produktų, kuriuos gaminant taupomi gamtiniai išteklių ir (ar) žaliavos, gamyba susijusi su: <...> gaminio pakeitimu (gaminio savybių modifikavimu siekiant sumažinti gaminio poveikį aplinkai jo viso būvio gyvavimo ciklo metu) <...>. Ar paslaugas teikianti įmonė gali nurodyti projekte, kad produktų gamyba bus susijusi su gaminio pakeitimu (pvz., sumažės žaliavų kiekis, sumažės naudojamos energijos kiekis)?

Ne, negali. Pagal Aprašą produktas tai – paslauga arba gaminys. Sąlyga „gaminio pakeitimas“ yra konkretizuota, t. y. taikoma tik gaminiams (paslaugoms negali būti taikoma).

9. Jei planuojama įsigyti įrangą, kurios dėka produkto gamybai bus sunaudoja mažiau energijos, gali būti tinkama finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“?

Perkama įranga negali atitikti vien šio kriterijaus. Finansuojamos investicijos į materialųjį turtą (įrenginius). Projektas turi atitikti investicijos sąvoką, pateiktą Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje – investicija į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusį su naujos įmonės kūrimu, esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu keitimu.

10. Ar saulės jėginių ar saulės kolektorių įsigijimas galėtų būti tinkamos finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“?

Saulės jėginių ir/ar saulės kolektorių, vėjo jėginių ir jų komplektuojančių detalių, įsigijimas nėra tinkamas finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“. Ši veikla bus finansuojama pagal priemonę „Atsinaujinantys energijos išteklių pramonei LT+“, kurios kvietimas numatomas 2019 m. IV ketv.

11. Ar pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ galima keisti seną katilą į naują ekologišką?

Katilų pakeitimas, inžinierinių tinklų tiesimas/įrengimas nėra tinkama finansuoti pagal šią priemonę.

12. Paslaugas teikianti įmonė planuotų atnaujinti vandens valymo technologiją – vietoje vienos sudedamosios dalies, būtų įrengtas kitas įrenginys, ko pasėkoje vandens valymo sistema nenaudotų jokių kenksmingų medžiagų. Ar tokios investicijos galėtų būti tinkamos finansuoti pagal priemonę „Eco-Inovacijos LT+“?

Pagal Aprašą projekto pagrindimas galėtų būti siejamas su produktų, kuriuos gaminant taupomi gamtos išteklių ir (ar) žaliavos, gamyba – žaliavų, turinčių kenksmingų medžiagų, pakeitimu: esamų žaliavų ir (arba) papildomų medžiagų pakeitimu mažiau kenksmingomis arba pakartotinai panaudojamomis medžiagomis arba naudojimu tokių papildomų medžiagų, kurių poveikis procesui yra ilgesnis, t. y. suvartojama mažiau medžiagų. Tačiau pažymime finansuojamos investicijos į materialųjį turtą (įrenginius). Projektas turi atitikti investicijos sąvoką, pateiktą Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje – investicija į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusį su naujos įmonės kūrimu, esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu keitimu.

13. Projekto metu ketinama gaminti naują produktą iš atliekų. Ar yra taikomi apribojimai iš kokių atliekų pagamintas produktas yra tinkamas pagal šią priemonę?

Naujo produkto gamybai naudojamos žaliavos ar bent dalis jų turi būti atliekos (išgytos arba savo gamybos proceso metu susidariusios), priskirtinos tam tikrai atliekų rūšiai pagal Atliekų tvarkymo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“. Jei šiame dokumente prie atliekų rūšių randate atitinkamą atlieką, kuri bus naudojama naujo produkto gamybai, tokio naujo produkto gamyba ir gamybai skirta įranga būtų tinkami finansuoti.

14. Ar liuminescencinių lempų keitimas LED moduliais ar kitais šiuolaikiniais šviestuvais pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ yra tinkamos finansuoti?

Lempų/šviestuvų keitimas nėra finansuojamas pagal šią priemonę. Turi būti investicija į materialųjį, susijusį su esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu

keitimu kaip tai apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje.

15. Įmonės planuoja didinti gamybos pajėgumas ir įsigyti gamybinę įrangą, kuri lyginant su esama įranga yra mažiau tarši. Ar bus vertinamas bendras taršos sumažėjimas, ar sumažėjimas produkcijos vienetui?

Taršos sumažėjimas vertinamas produkcijos vienetui.

16. Diegiant rekuperacinę sistemą gamybinėse patalpose bus užtikrintas pastovus ir kontroliuojamas temperatūros režimas reikalingas gerinant gaminamo produkto skonines savybes, bei trumpinant gamybos laiką. Ar tai yra produkto gerinimas?

Skoninių savybių gerinimo ir gamybos laiko trumpinimo kriterijai produktų gamybai pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ nėra taikomi.

17. Ar projektas siekiant įsigyti įrangą atliekų perdirbimui ir elektros energijos gamybai galėtų būti finansuojamas pagal priemonę Nr. 03.3.2-LVPA-K-837 „Eco-inovacijos LT+“?

Vadovaujantis priemonės „Eco-inovacijos LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašo 14 punktu:

„14. Finansavimas gali būti skiriamas pareiškėjams visose srityse, išskyrus 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL 2013 L 347, p. 289), 3 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus, Bendrojo bendrosios išimties reglamento 1 straipsnio 2–5 dalyse ir 13 straipsnyje nustatytus apribojimus“.

Bendrojo bendrosios išimties reglamento (toliau – BBIR) 13 straipsnio a dalyje nurodyti sektoriai, kuriuose pagalbos teikimas nėra galimas:

“a) pagalbai, teikiamai veiklai plieno sektoriuje, anglių sektoriuje, laivų statybos sektoriuje, sintetinių pluoštų sektoriuje, transporto sektoriuje, taip pat susijusiai infrastruktūrai, elektros energijos gamybai, paskirstymui ir infrastruktūrai;“

Kadangi planuojamos atlikti investicijos yra skirtos įrangos įsigijimui, su kuria planuojama vykdyti veiklą (elektros energijos gamybą), kuri BBIR 13 straipsnyje priskirtina prie neremtinų veiklų, projektui finansavimas pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ negalėtų būti teikiamas.

18. Ar projekto patalpų ir (ar) pastato paskirtis pagal projekte nurodytą veiklą turi būti pakeista iki projekto įgyvendinimo pabaigos?

Iki sutarties pasirašymo Nekilnojamo turto registre turite įregistruoti ir pateikti daiktines teises į nekilnojamą turtą, kuris bus naudojamas projekte. Jeigu šiame etape pastato paskirtis pagal vykdomą projekto veiklą būtų netinkama, tuomet projekto finansavimo ir administravimo sutartyje įpareigotume ją pakeisti į tinkamą iki sutarties pabaigos.

19. Pagal Aprašo 50 punktą – jei pagalba suteikiama gamybos procesui iš esmės pakeisti, tinkamos finansuoti išlaidos turi viršyti turto, susijusio su modernizuojama veikla, nusidėvėjimą per trejus ankstesnius finansinius metus. Jei pagalba suteikiama esamos įmonės veiklai įvairinti, tinkamos finansuoti išlaidos turi viršyti bent 200 proc. pakartotinai naudojamo turto balansinę vertę, registruotą finansiniais metais prieš darbų pradžia. Kurį punktą turi atitikti projektas jei planuojama patobulintų produktų gamyba/naujų produktų gamyba/technologinių procesų tobulinimas?

Gamybos proceso pakeitimui priskiriama patobulintų produktų gamyba, technologinių procesų tobulinimas.

Įmonės veiklos įvairinimui priskiriama naujų produktų gamyba.

20. Pagal kurių metų – 2017 m. ar 2018 m. finansinės atskaitomybės dokumentus bus vertinami sunkumai?

Iki paraiškų vertinimo pabaigos įmonės turės patvirtinti 2018 m. finansinės atskaitomybės duomenis, todėl ir įmonės sunkumai bus vertinami pagal 2018 m. patvirtintą finansinę atskaitomybę.

21. Už kurį laikotarpį turi būti suvesti duomenys į Smulkiojo ir vidutinio verslo statuso deklaraciją?

Jei įmonės statusas pastaruosius 2 metus nesikeitė, pakanka suvesti duomenis už 2017 – 2018 m., jei statusas buvo pasikeitęs – bus prašoma suvesti duomenis už 2016-2018 m.

22. Kokius finansavimo šaltinių dokumentus reikia pateikti su paraiška, jeigu projektą numatoma finansuoti iš banko paskolos?

Kartu su paraiška turi būti pateiktas akcininkų sprendimas, kuriame būtų nurodyta, kad projekto įgyvendinimui bus imama tam tikro dydžio banko paskola. Ne vėliau kaip per 60 dienų nuo kvietimo pabaigos pareiškėjas privalės pateikti banko sprendimą, kuris būtų apsvarstytas kredito komitete ir kuriame būtų nurodytos esminės paskolos suteikimo sąlygos (suma/valiuta, kredito paskirtis, kredito grąžinimo laikotarpis, prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės, kitos specialiosios sąlygos, reikalingos užtikrinti kreditavimą).

23. Ar priemonei „Eco-inovacijos LT+“ taikomas *de minimis* reglamentas?

Priemonės „Eco-inovacijos LT+“ finansavimas skiriamas ne pagal *de minimis* reglamentą, *de minimis* pagalba netaikoma.